

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 54045643/610 -3581
Konu : Soru Önergesi

23 08/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 18.07.2013 tarihli ve 43452547-120.00-134454 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Giresun Milletvekili Selahattin KARAAHMETOĞLU'na ait 7/27942, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/27943, Ankara Milletvekili Özcan YENİÇERİ'ye ait 7/27944, 7/27947, 7/27948, 7/27949, 7/27950, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/27945 ve Ankara Milletvekili Levent GÖK'e ait 7/27946 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/27942, 7/27943, 7/27944,
7/27945, 7/27946, 7/27947, 7/27948,
7/27949, 7/27950 (13 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Özcan YENİÇERİ

Esas No

Ankara Milletvekili
:7/27944

TÜBİTAK destekli gen araştırması ile elde edilen bulgular sonucunda gıdaların raf ömrünü uzatmak için yapılan ışınlama tekniğinin kansere davetiye çıkardığının tespit edildiği iddiası basında yer almıştır. Buradan hareketle;

SORU 1) Gıdaların raf ömrünü uzatmak için yapılan ışınlama tekniğinin kansere neden olduğu iddiaları gerçeği yansıtmakta mıdır? Bu alanda kurumunuz tarafından yapılan araştırmalar var mıdır? Varsa bunların sonuçları nelerdir?

CEVAP 1) Avrupa Komisyonu Gıda Bilimsel Komitesi (EFSA) tarafından gıdalarda ışınlamaya ilişkin paneller düzenlenmektedir. Bu kapsamda düzenlenen Biyolojik Tehlikeler (BIOHAZ) Panelinde, gıda ışınlama yönteminin etkinliğine ve mikrobiyolojik güvenilirliğine ilişkin bir görüş yayımlanmış olup, bahsi geçen görüşte gıdalarda ışınlama sonucunda tüketiciler için herhangi bir mikrobiyolojik risk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Avrupa Komisyonu Gıda Bilimsel Komitesi (EFSA) tarafından düzenlenen; Gıdayla Temas Eden Maddeler, Enzimler, Aromalar ve İşlem Yardımcıları (CEF) Panelinde ise, gıda ışınlama yöntemi sonucunda oluşan kimyasal maddelerin doğurabileceği muhtemel riskler değerlendirilmiştir. Söz konusu panelde, gıdaların ışınlanması sonucunda gıdalarda oluşabilen kimyasal maddelerin, aynı zamanda gıdaların ısıtma işlemi başta olmak üzere diğer proses uygulamaları sonucunda da ortaya çıkabileceğini ve ışınlama sonucunda oluşan bu maddelerin miktarının ısıtma işlemi sonucunda oluşan miktarlardan çok yüksek olmadığı vurgulanmıştır.

SORU 2) Gıdaların raf ömrünü uzatmak için yapılan ışınlama tekniğini düzenleyen yönetmelik, kural ve uygulamalar ile denetim mekanizmaları nelerdir?

CEVAP 2) Bakanlığımızca; ışınlanmış gıdalarla ilgili işlemler, 5996 sayılı Kanun ile 06.11.1999 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan “Gıda Işınlama Yönetmeliği”ne göre yürütülmektedir. Söz konusu Yönetmelik; Avrupa Birliğinin ışınlama ile ilgili 1999/2/EC ve 1999/3/EC sayılı direktifleri temel alınarak hazırlanmış olup, gıda maddelerinin ışınlama esas ve usulleri ile gıda ışınlama tesislerinin kuruluşları ve ışınlanmış gıdaların pazarlamasına ilişkin; lisans, izin, tescil, istihdam, kontrol, denetim, ithalat ve ihracata dair esas ve usulleri kapsamaktadır.

Yönetmeliğin EK-1’inde; “Gıda Gruplarında Belirli Teknolojik Amaçlara Göre Uygulanmasına İzin Verilen Işınlama Dozları” yer almakta olup, söz konusu liste ile ülkemizde hangi ürünlerde hangi dozda ışınlama yapılabileceği belirlenmiştir.

Ülkemizde, 2 adet gıda ışınlama tesisi mevcut olup, diğer firmalar kendi ürünlerini bu tesislerde ışınlatmaktadır. Bu tesisler ile bu tesislerde ışınlama yapan firmalar, Bakanlığımızca denetlenmektedir.

Gıda ışınlama tesislerinde ürünlerini ışınlatan firmaların, ürün etiketlerinde; Gıda Işınlama Yönetmeliğinin değişik 13’üncü maddesine göre “Işınlanmıştır” veya “Işınlama İşlemi Yapılmıştır” ibaresi ile birlikte, Yönetmeliğin Ek-2’sinde verilen yeşil renkli uluslararası gıda ışınlama sembolünün kolayca görülebilir şekilde yer alması zorunludur. Yapılan denetimlerde, bu hükme aykırı hareket eden firmalar hakkında 5996 sayılı Kanun kapsamında yasal işlem yapılmaktadır.

- 2011 yılından itibaren; açık alan da yetişen meyvelerde don riski için çiçeklenme dönemi kapsama alınmıştır.
- 2013 yılında; meyvelerde, teminat kapsamındaki tüm diğer riskler (Dolu, Fırtına, Yangın, Hortum, Deprem, Sel ve Su baskını) için ürünün çiçeklenme evresinde meydana gelen hasarlar, teminat kapsamına alınmıştır.
- 2013 yılında; Dolu riski nedeni ile yaş meyveler, sebzeler ve kesme çiçeklerde meydana gelen kalite kaybı hasarlarını teminat kapsamına alan ve isteğe bağlı olarak verilen “Kalite Kaybı” teminatı, pakete dâhil edilmiştir.

SORU 2) Bu kapsamda 2006 yılından bu yana 2013 yılı da dâhil olmak üzere ne kadar prim toplanmış ve ne kadar hasar ödemesi yapılmıştır?

CEVAP 2) Devlet destekli tarım sigortaları sisteminde uygulamanın başladığı 2006 yılından bugüne kadar üreticiler toplam 862 Milyon TL prim desteği sağlanmış olup, oluşan hasarlardan dolayı üreticilere 1 Milyar 106 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

SORU 3) Kuraklık desteği hangi ürünleri kapsamaktadır? Bu ürünler dışında, diğer tarım faaliyetlerinde üreticinin elinde olmayan sebeplerle oluşacak kayıplar nasıl karşılanmaktadır?

SORU 4) Doğal bir afet olan ve üretici tarafından önleme şansı bulunmayan kuraklığın tarımsal üretimimizde yarattığı kayıp, tarımsal sigorta sistemine geçildiği yıldan bu yana yıllar itibariyle maddi olarak ne kadardır? Yaşanan kuraklıklar sonucunda üreticinin maddi zararını gidermek üzere yıllar itibariyle, hangi ürünler için, ne kadar ve hangi destek sağlanmıştır? Bunun yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

SORU 5) Bütün tarımsal ürünlerimizin, üreticinin elinde olamayan şartlar karşısında tarım sigortası kapsamında olması gerekmez mi? Tarımsal ürünlerin tümüne yönelik, kuraklık güvencesini kapsayacak bir fon oluşturulması ya da sigorta kapsamına dahil edilmesi mümkün değil midir? Kuraklığın sigorta kapsamına alınmasına dönük çalışma yürütülmekte midir?

SORU 6) Bölgesel riskleri derecelendirerek ayrı bir sigorta havuzu planlanması düşünülebilir mi?

CEVAP 3-4-5-6) Tarımsal üretimde kuraklık katastrofik bir risktir. Birçok gelişmiş ülkede uzun yıllardır uygulanmakta olan tarım sigortalarında bütün ürünler ve alanlar bazında kuraklık riski kapsama alınmış değildir.

Ülkemizde de kuraklık riskinin tarım sigortaları kapsamına alınabilmesi için teknik ve aktüerya çalışmaları yapılmaktadır. Tarım Sigortaları Havuzunun sigortacılık tekniği çerçevesinde güçlenmesi ve sürdürülebilir bir sistem düzeyine gelmesiyle kuraklık sigortasının kapsamı, alanı ve ürün çeşitleri belirlenmek suretiyle, kısmi olarak sigorta yapılabilir duruma gelebilecektir.

Ayrıca; bu riskin, dünyadaki küresel ısınma nedeniyle reasüransını bulmak da şu anda imkân dâhilinde değildir. Bu konuda reasürans bulma çalışmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, 10-12 Nisan 2013 tarihlerinde Ankara’da “Tarım Sigortalarının Gelecek 10 Yılı Çalıştayı” yapılmıştır. Söz konusu Çalıştay’da kuraklık konusu değerlendirilmiş olup, tarım sigortaları kapsamında kuraklık riskine yönelik ön çalışma yapılması “Çalıştay Sonuç Raporu’nda yer almıştır.

Tarım Sigortaları uygulamalarında teminat kapsamının genişletilmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir.

Kuraklık afetinden dolayı üreticilere Bakanlar Kurulu Kararı ile 2007 yılında 278 Milyon TL, 2008 yılında 538 Milyon TL destek sağlanmıştır. Ayrıca, 2090 sayılı Kanun kapsamında da destekler sağlanmaktadır.

SORU 7) Ülkemizin yoğun yağış alan bölgesi Karadeniz de üreticinin, geçim kaynağı durumundaki fındık ürününün kuraklık gibi olağanüstü durum karşısında güvencesi nedir?

SORU 8) Fındık ürünü için bu yıl kuraklıktan kaynaklı ciddi bir kayıp yaşanması riski bulunmaktadır. Bu risk karşısında fındık üreticisinin alacağı tedbirleri açıklayabilir misiniz?

SORU 9) Don aleti sonrasında maddi zararının, önemli bir kısım karşılanmayan fındık üreticisinin, kuraklıktan kaynaklanacak olası zararı ne olacaktır? Don afeti yardımı yasa yoluyla ödenmeyen fındık, üreticisinin kanıklık durumunda oluşacak zararını devlet karşılayacak mıdır?

CEVAP 7-8-9) Açık alanda yetiştirilen meyveler için, isteğe bağlı olmak üzere, don riski; ilgili genel şartlar, teknik şartlar, tarife ve talimatları kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçilerin mevcut arazi ve ürün bilgileri dikkate alınarak, Tarım Sigortaları Havuzu tarafından teminat altına alınmaktadır. Bu kapsamda, fındık ürününde tarım sigortası poliçesi yaptıranlara, ekspertiz işlemleri sonucunda don riskinden zarar görenlere hasar tazminatları ödenecektir.

Ayrıca, sigorta kapsamında olmayan kuraklık gibi riskler dolayısıyla meydana gelecek ürün kayıpları için 2090 Sayılı “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında” Kanuna göre; çeşitli tabii afetler nedeniyle (Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dışında kalan afetler için) tarımsal varlıkları %40’ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile karşılayamayacak durumda olduğu İl Hasar Tespit Komisyon Kararı ile belirlenen çiftçilere karşılıksız nakdi yardım yapılmaktadır.